

شیوه نامه ترجمان دانش و راهنمای نگارش پیامهای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی ایلام

مقدمه

با توجه به اهمیت روزافزون استفاده از شواهد معتبر و روزآمد در ارتقاء سلامت جامعه و افزایش کارآمدی نظام سلامت، لازم است راهکارهای نظام مند طراحی و اجرا گردند. دانشگاه به عنوان یکی از مهم ترین منابع تولید دانش بایستی بتواند ارتباط مفید، موثر و کارایی بین تولیدکنندگان دانش و استفاده کنندگان از این دانش برقرار نماید. این ارتباط یک فرایند دوطرفه است که باعث هدفمند گشتن، اثربخشی و بهبود کیفیت فعالیتهای دانشگاه می شود. یکی از اساسی ترین بخش های انتقال دانش از دانشگاه و مراکز پژوهشی به کاربران، ترجمان یافته های پژوهشی به زبان مخاطبان، مدیران، ذی نفعان و کاربران می باشد. ترجمان دانش سلامت، فرایندی است که تعامل بین پژوهشگران و استفاده کنندگان در بخشهای مختلف سلامت و درمان، از انتخاب موضوع پژوهشی تا انتشار آن، به نحوی که امکان بهره برداری از دانش بیشتر شود را تبیین می نماید. در این راستا وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی سامانه ای را برای به اشتراک گذاشتن پیام های پژوهشی حاصل از طرح های تحقیقاتی به نام سامانه "انتشار نتایج طرح های تحقیقاتی" راه اندازی نموده است. براین اساس محققان موظفند مهم ترین نتایج حاصل از طرح تحقیقاتی خود را به زبانی ساده نگارش نموده و آن را از طریق ارسال به این سامانه در دسترس عموم مردم قرار دهند. بر اساس دستورالعمل ارسالی از سوی مرکز توسعه و هماهنگی اطلاعات و انتشارات علمی وزارت بهداشت محققین و مجریان طرح های تحقیقاتی موظفند حداکثر یک ماه پس از خاتمه طرح نسبت به ارسال پیام پژوهشی حاصل از طرح خود اقدام نمایند. تهیه محتوا از طرح های پژوهشی خاتمه یافته باید متناسب با گروه مخاطب باشد به عنوان مثال: "مقاله پژوهشی" محتوای مناسب جهت پژوهشگران ارایه می دهد. "پوستر، پمفلت، لوح فشرده، فیلم، نوارهای صوتی، رسانه های عمومی، کمک تصمیم بیمار و..." محتوای مناسب برای مردم عادی و بیماران ارایه می نماید. همچنین "راهنمای بالینی و راهنمای خدمات سلامت" محتوای آن، مناسب برای ارائه دهندگان خدمات بالینی و بهداشتی می باشد. "خلاصه سیاستی" محتوای مناسب برای سیاستگذاران و تصمیم گیرندگان را ارایه می دهد.

معرفی

ترجمان دانش عبارت از "فرآیند تولید، تبادل و به کارگیری صحیح دانش از نظر اخلاقی است که با ایجاد ارتباط میان پژوهشگران و مصرف کنندگان پژوهش ها، به ارائه محصولات، خدمات موثرتر و تقویت نظام های پژوهشی منجر می شود. در واقع ترجمان دانش انتقال نتایج پژوهش ها به محل واقعی آنها است."

محصولات بدست آمده از ترجمان دانش حلقه مفقوده میان پژوهش و بکارگیری آن در زمینه های مختلف جامعه است.

گروه ترجمان دانش زیر مجموعه مدیریت اطلاع رسانی پزشکی و منابع علمی است که در حوزه معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی ایلام قرار دارد.

رسالت ترجمان دانش

ارزیابی، ترجمه و انتشار دانش حاصل از پژوهش های انجام گرفته در جهت ارتقای آگاهی، مهارت ها و تغییر رفتار در مخاطبین سطوح مختلف، در راستای هدف نهایی بهبود و ارتقای سلامت جامعه رسالت واحد ترجمان دانش در دانشگاه علوم پزشکی ایلام است. به عبارت دیگر گروه ترجمان دانش دانشگاه علوم پزشکی ایلام، به دنبال تبدیل نتایج پژوهش ها به جنبه های کاربردی برای ذینفعان مختلف جامعه است.

اهداف گروه ترجمان دانش

از اهداف اصلی این بخش، پایه ریزی و توسعه دانش مذکور در دانشگاه علوم پزشکی ایلام و کمک به انتقال تولیدات علمی به استفاده کنندگان واقعی آن در جامعه است. مدیریت ترجمان دانش در نظر دارد اطلاعات مربوط به طرح های تحقیقاتی پایان یافته دانشگاه را بررسی و با استفاده از فرآیند ترجمان و تبادل دانش، روند در اختیار قرار دادن دانش تولید شده را به مخاطبین و ذینفعان تسهیل و تسریع نمایند.

اساسا ترجمان دانش یک فرآیند تعاملی و تبادلی موثر بین محققان به عنوان تولیدکنندگان دانش جدید و افرادی که از آن بهره می گیرند است. به همین دلیل در کنار هم بودن مصرف کنندگان و تولیدکنندگان دانش در تمام مراحل چرخه پژوهش نکته اساسی برای موفقیت ترجمان دانش به شمار می رود. بنابراین انتقال صحیح پیام ها به مخاطبین آنها باعث اشاعه بیشتر و کاربردی تر نتایج پژوهش ها می شود.

مخاطبین

نحوه انتقال پیام ترجمان دانش براساس گروه مخاطبین می تواند متغیر باشد، مخاطبین رسانه ها و عموم مردم، سیاستگذاران درمانی و پژوهشی، متخصصین حوزه سلامت و صنعت هستند که با ایجاد فرهنگ ترجمان دانش پل ارتباطی بین پژوهشگران و جامعه استفاده کننده برقرار می شود برخی پژوهش ها در پی پاسخ به سوال سازمانی خاص هستند و کاربران ویژه ی خود را دارند، در مقابل بسیاری از پژوهش ها در حوزه علوم پزشکی میتوانند پیامهای مرتبط با نیاز عموم مردم را تولید کنند که لازم است این پیام ها در اختیار کاربران قرار گیرد، لذا سبب تبادل بهتر و کاربردی دانش بین آنها می شود و همچنین جامعه عمومی می توانند از این پیام ها بهره ببرند و نیاز اطلاعاتی خود را در زمان کمتری برطرف کنند.

ماده ۱: نگارش پیام پژوهشی

پیام پژوهشی، خلاصه مهمترین یافته های طرح به زبانی ساده است، مخاطب اصلی پیام پژوهشی عموم مردم هستند. راهنمای نگارش پیام پژوهشی در سایت معاونت تحقیقات قابل دسترسی است. این پیام می بایست توسط مجری بر اساس این شیوه نامه و در فرم خام تهیه پیام پژوهشی، نگارش شود. مسئولیت صحت محتوی این پیام بر عهده مجری اصلی طرح می باشد. راهنمای نگارش و فرم خام تهیه پیام پژوهشی در آدرس زیر قابل دسترسی است:

<http://centlib.medilam.ac.ir/%D8%AA%D8%B1%D8%AC%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%A7%D9%86%D8%B4/%D9%81%D8%B1%D9%85-%D9%BE%DB%8C%D8%A7%D9%85-%D9%BE%DA%98%D9%88%D9%87%D8%B4>

همچنین در صفحه اصلی سایت معاونت تحقیقات و فناوری ایلام به آدرس <https://research.medilam.ac.ir> در قسمت فرم ها می توان، فرم پیام پژوهش برای پایگاه نتایج پژوهش های سلامت کشور را دانلود کرد. نگارنده پیام پژوهشی موظف است موارد ذیل را در نگارش پیام رعایت نماید:

تبصره ۱: پیام پژوهشی مترادف با چکیده مطالعه نیست. در واقع پیام پژوهشی خلاصه مهم ترین یافته های طرح به زبانی ساده است. مخاطب اصلی پیام پژوهشی عموم مردم هستند. حتی در مواردی که گروه مخاطب گروهی غیر از عموم جامعه است، می بایست نهایت تلاش صورت گیرد که پیام پژوهشی به زبان ساده و با کمترین تعداد اصطلاحات علمی نوشته شود

تبصره ۲: پیام پژوهشی شامل دو قسمت اصلی شامل **عنوان خبر و متن اصلی پیام پژوهشی** است:

➤ **عنوان پیام پژوهشی: عنوان خبر:** عنوان پیام پژوهشی به صورت خبری و براساس مهمترین یافته طرح نوشته می شود. لازم به ذکر است که این عنوان نباید خیلی طولانی نوشته شود. عنوان می بایست حداکثر در یک سطر (شامل ۱۲ کاراکتر) نوشته شود. جمله بصورت خبری باشد. بار معنایی مثبت داشته باشد. از کلمات آماری استفاده نشود. سعی شود از کلمات انگلیسی استفاده نشود.

➤ **متن اصلی پیام پژوهشی:** پیام پژوهشی در سه بخش شامل موارد ذیل و حداکثر ۳۰۰ کلمه نوشته میشود:

- اهمیت یافته ها (۵۰ کلمه)
- مهمترین یافته ها (۱۵۰ کلمه)
- پیشنهاد برای کاربرد نتایج (۱۰۰ کلمه)

تبصره ۳: در مورد طرح هایی که تسویه آن ها از طریق ارائه مقاله انجام می شود نیز تأییدیه پیام پژوهشی برای اختتام مراحل تسویه ضروری است.

تبصره ۴: مجری موظف است همراه با گزارش نهایی یا همزمان با ارائه مقاله به منظور تسویه طرح، پیام پژوهشی را از طریق سامانه مدیریت طرح های پژوهشی ارسال نماید. بدیهی است تسویه نهایی طرح تحقیقاتی تا زمان تایید نهایی واحد ترجمان دانش، انجام نخواهد شد.

تبصره ۵: واحد تسویه طرح ها موظف است تا پیش از تایید نهایی واحد ترجمان دانش، طرح های ارسالی را برای تسویه ارسال ننماید.

تبصره ۶: واحد تسویه طرح ها موظف است پس از طرح موضوع خاتمه طرح در شورا حداکثر ظرف مدت ۳ روز تاریخ خاتمه طرح را در سامانه مدیریت طرح های پژوهشی ثبت نماید به صورتی که در سامانه قابل مشاهده باشد.

ماده ۲: تهیه محتوا پژوهشی

تهیه محتوا از طرح های پژوهشی خاتمه یافته باید متناسب با گروه مخاطب باشد به عنوان مثال: "مقاله پژوهشی" محتوای مناسب جهت پژوهشگران ارایه میدهد. "پوستر، پمفلت، لوح فشرده، فیلم، نوارهای صوتی، رسانه های عمومی، کمک تصمیم بیمار و..." محتوای مناسب برای مردم عادی و بیماران ارایه می نماید. همچنین محتوای "راهنمای بالینی و راهنمای خدمات سلامت"، مناسب برای ارائه دهندگان خدمات بالینی و بهداشتی می باشد. "خلاصه سیاستی" محتوای مناسب برای سیاستگذاران و تصمیم گیرندگان را ارایه میدهد.

الزام: هر پژوهشگر موظف است، علاوه بر ارایه مقاله، پادکست صوتی نتایج طرح را نیز ارایه دهد.

به منظور تهیه پادکست

۱. ابتدا می بایست پژوهشگر خود را معرفی کرده و عنوان دانشگاه را بیان کند.

۲. عنوان طرح / پایان نامه را بیان کند.

۳. نام همکاران طرح را بیان کند.

۴. گروه مخاطب را مشخص کند.

۵. خبر پژوهش را اعلام نماید.

۶. پیام پژوهش را با توجه به گروه مخاطب بیان کند.

۷. از ارائه روش کار پرهیز کند.

۸. نتایج تحقیق را بیشتر شرح داده و پیشنهاد برای کاربرد نتایج را اعلام کند.

تبصره ۱: پژوهشگر می بایست علاوه بر تهیه مقاله و پادکست، بر اساس دستور العمل تدوین رسانه الکترونیک (که راهنمای آن در زیر پورتال ترجمان دانش وجود دارد)، و همچنین تناسب با محتوی آموزشی طرح پژوهشگر با گروه مخاطب، محتوی پژوهشی خود را در قالب: پوستر، پمفلت، لوح فشرده، فیلم، نوارهای صوتی، رسانه های عمومی، کمک تصمیم بیمار، راهنمای بالینی و راهنمای خدمات سلامت، خلاصه سیاستی ارایه دهد.

تبصره ۲: بدیهی است تسویه نهایی طرح تحقیقاتی تا زمان ارایه تمام محتوی آموزشی به واحد ترجمان دانش و تایید نهایی واحد ترجمان دانش، انجام نخواهد شد.

این شیوه نامه در قالب دو ماده و ۸ تبصره تدوین شده است و در تاریخ ۲۳/۰۸/۱۴۰۲ با شماره ۲۲/۵۲/۰۲/۱۳۶ در شورای پژوهشی معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی ایلام به تصویب رسید و از تاریخ ۲۵/۰۸/۱۴۰۲ لازم الاجرا است.